

DROI_PV(2024)0214_1

PROTOKOLL

från sammanträdet den 14 februari 2024 kl. 9.00–12.30 och kl. 14.30–18.30

BRYSEL

Sammanträdet öppnades onsdagen den 14 februari 2024 kl. 9.05 med utskottets ordförande, Udo Bullmann, som ordförande.

1. Godkännande av föredragningslistan

DROI_OJ(2024)0214_1

Föredragningslistan godkändes.

2. Meddelanden från ordföranden

3. Justering av sammanträdesprotokoll

- 9 oktober 2023
- 13 november 2023

PV – PE758.220v01-00

PV – PE758.221v01-00

Protokollen justerades.

4. **Workshop om mekanismer för genomförande av klausulen om mänskliga rättigheter och presentation av fallstudier om Tunisien, Vietnam och Etiopien**

Diskussion med

- Clair Gammage, professor i internationell affärsjuridik, University of Exeter
- Narin Idriz, Senior forskare T.M.C. Asser Instituut
- Gaëlle Dusepulchre, Vice ordförande för EU:s inhemska rådgivande grupp för frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, internationella federationen för mänskliga rättigheter (FIDH)
- Kamel Jendoubi, hedersordförande för EuroMed Rights

Följande yttrade sig: Udo Bullmann, Clair Gammage, Narin Idriz, Gaëlle Dusepulchre, Kamel Jendoubi, Dietmar Köster, Jordi Solé, Nacho Sánchez Amor.

Sammanträdet ajournerades kl. 11.05 och återupptogs kl. 11.22.

* * * * *

5. **Diskussion om människorättsutvecklingen i Etiopien i samband med uppföljningen av DROI-utskottets besök i Etiopien den 17–20 december 2023, i närvaro av**

- Steven Ratner, professor i juridik, universitetet i Michigan (Ann Arbor, USA) och f.d. ledamot av FN:s internationella kommission för människorättsexperter i Etiopien
- Tadesse Kassa, ordförande för expertgruppen för övergångsrättvisa

Följande yttrade sig: Udo Bullmann, Steven Ratner, Tadesse Kassa, Hirut Zemene (Etiopiens ambassadör i Benelux och vid EU-institutionerna), Isabel Wiseler-Lima, Nacho Sánchez Amor, Jordi Solé, Charles Chapouilly (handläggare för Etiopien vid Europeiska utrikestjänstens avdelning för Afrikas horn och Östafrika), Marc Stalmans (avdelningschef vid enheten för Östafrika och Centralafrika, GD INTPA, Europeiska kommissionen).

Sammanträdet ajournerades kl. 12.37 och återupptogs kl. 14.37 med underutskottets ordförande, Udo Bullmann, som ordförande.

* * * * *

6. **Diskussion om utvecklingen av jurisdiktionen när det gäller det ryska aggressionsbrottet i Ukraina, som uppföljning av DROI-utskottets besök i Ukraina den 22–23 oktober 2023, i närvaro av**

- Anton Korynevych, särskilt sändebud, Ukrainas utrikesministerium
- Philippe Sands KC, professor i offentlig förståelse av juridik, juridiska fakulteten vid UCL

Följande yttrade sig: Udo Bullmann, Anton Korynevych, Philippe Sands, Nacho Sánchez Amor, Katalin Cseh, Heidi Hautala, Petras Auštrevičius, Bernard Guetta,

Isabel Santos, Stefan Marquardt (chef för Europeiska utrikestjänstens juridiska avdelning).

Sammanträdet ajournerades kl. 15.40 och återupptogs kl. 15.47 med underutskottets första vice ordförande, Bernard Guetta, som ordförande.

* * * * *

7. **Diskussion om situationen för hotade journalister och mediefolk, exemplet med skämttecknare runt om i världen, som uppföljning av betänkandet om skyddet av journalister i världen och Europeiska unionens politik på området, som antogs den 11 juli 2023, i närvaro av**
- Patrick Lamassoure (alias Kak), ordförande för Cartooning for Peace

Följande yttrade sig: Bernard Guetta, Patrick Lamassoure (alias Kak), Nacho Sánchez Amor, Hannah Neumann, Mounir Satouri, Terry Anderson (verkställande direktör för Cartoonists rights), Friederike Tschampa (biträdande chef för Europeiska utrikestjänstens avdelning för mänskliga rättigheter).

Sammanträdet ajournerades kl. 16.30 och återupptogs kl. 16.36 med underutskottets ordförande, Udo Bullmann, som ordförande.

* * * * *

8. **- Diskussion om den senaste vågen av mord i delstaten Plateau i Nigeria, i närvaro av**
- Adwoa Kufuor, högre människorättsrådgivare till FN:s lokala samordnare i Nigeria,
- Marcela Szymanski, chef för EU:s kontor, Aid to the Church in Need, ACN International
Maurice Canice Chukwu, människorättsforskare, Amnesty International Nigeria

Följande yttrade sig: Udo Bullmann, Adwoa Kufuor, Marcela Szymanski, Maurice Canice Chukwu, Anja Haga, Richard Young (chef för Europeiska utrikestjänstens avdelning för Västafrika).

Sammanträdet ajournerades kl. 17.31 och återupptogs kl. 17.40.

* * * * *

Tillsammans med delegationen för förbindelserna med länderna i Centralamerika

9. **Diskussion om den försämrade situationen för människorättsförsvarare i Centralamerika, i närvaro av**
- Elektra Lagos, direktör, International Network for Human Rights Europe (RIDHE),
  - Anabella Sibrián, direktör för Mesoamerica, Protection International
  - Edgard Blanco López, nicaraguansk studentledare i exil

Följande yttrade sig: Udo Bullmann, Elektra Lagos, Anabella Sibrián, Edgard Blanco López, Tilly Metz, Gabriel Mato, María Soraya Rodríguez Ramos, Jordi Solé, Ricardo Zeas Mendoza (nicaraguansk studentledare i exil), Jonathan Hatwell (chef för Europeiska utrikestjänstens avdelning för Mexiko, Centralamerika och Karibien).

10. **Övriga frågor**

11. **Datum och plats för nästa sammanträde**

- 19 mars 2024 kl. 9.00–12.30 och kl. 14.30–18.30 (Bryssel)

Sammanträdet avslutades kl. 18.33.

* * * * *

**ПРИСЪСТВЕН ЛИСТ/LISTA DE ASISTENCIA/PREZENČNÍ LISTINA/DELTAGERLISTE/
ANWESENHEITSLISTE/KOHALOLIJATE NIMEKIRI/KATAΣΤΑΣΗ ΠΑΡΟΝΤΩΝ/RECORD OF ATTENDANCE/
LISTE DE PRÉSENCE/POPIS NAZOČNIH/ELENCO DI PRESENZA/APMEKLĒJUMU REĢISTRŠ/DALYVIŲ SAŖAŠAS/
JELENLÉTI ÍV/REGĪSTRU TA' ATTENDENZA/PRESENTIELIJST/LISTA OBECNOŠCI/LISTA DE PRESENÇAS/
LISTĂ DE PREZENȚĂ/PREZENČNÁ LISTINA/SEZNAM NAVZOČIH/LÄSNÄOLOLISTA/NÄRVAROLISTA**

<p>Бюро/Mesa/Předsednictvo/Formandskabet/Vorstand/Juhatus/Προεδρείο/Bureau/Predsjedništvo/Ufficio di presidenza/Prezidijs/ Biuras/Elnökség/Prezidium/Birou/Predsednictvo/Predsedstvo/Puheenjohtajisto/Presidiet (*)</p>
<p>DROI: Udo Bullmann (P), Bernard Guetta (1st VP), Hannah Neumann (2nd VP) DCAM: Tilly Metz (P)</p>
<p>Членове/Diputados/Poslanci/Medlemmer/Mitglieder/Parlamendiliikmed/Βουλευτές/Members/Députés/Zastupnici/Deputati/Deputāti/ Nariai/Képviselők/Membri/Leden/Posłowie/Deputados/Deputați/Jäsenet/Ledamöter</p>
<p>DROI: Katalin Cseh, Anja Haga, Heidi Hautala, Dietmar Köster, Leopoldo López Gil, Isabel Santos, Jordi Solé, Nacho Sánchez Amor, Isabel Wiseler-Lima</p>
<p>Заместници/Suplentes/Náhradníci/Stedfortrædere/Stellvertreter/Asendusliikmed/Αναπληρωτές/Substitutes/Suppléants/Zamjenici/ Supplenti/Aizstājēji/Pavaduojantysnariai/Póttagok/Sostituti/Plaatsvervangers/Zastępcy/Membros suplentes/Supleanți/Náhradníci/ Namestniki/Varajäsenet/Suppleanter</p>
<p>DROI: Petras Auštrevičius, María Soraya Rodríguez Ramos, Mounir Satouri DCAM: Gabriel Mato</p>

209 (7)
Andrea Bocskor, Clara Ponsatí Obiols
216 (3)
56 (8) (Точка от дневния ред/Punto del orden del día/Bod pořadu jednání (OJ)/Punkt på dagsordenen/Tagesordnungspunkt/ Päevakorra punkt/Σημείο της ημερήσιας διάταξης/Agenda item/Point OJ/Τοčka dnevnog reda/Punto all'ordine del giorno/Darba kārtības punkts/Darbotvarkēs punktas/Napirendi pont/Punt Agenda/Agendapunt/Punkt porządku dziennego/Ponto OD/Punct de pe ordinea de zi/Bod programu schôdze/Τοčka UL/Esityslistan kohta/Punkt på föredragningslistan)

Наблюдатели/Observadores/Pozorovatelé/Observatører/Beobachter/Vaatlejad/Παρατηρητές/Observers/Observateurs/Promatrači/Osservatori/Nověrotáji/Stebětójai/Megfigyelők/Osservatori/Waarnemers/Observatorzy/Observadores/Observatori/Pozorovatelia/Orazovalci/Tarkkailijat/Observatörer

По покана на председателя/Por invitación del presidente/Na pozvání předsedy/Efter indbydelse fra formanden/Auf Einladung des Vorsitzenden/Esimehe kutsel/Με πρόσκληση του Προέδρου/At the invitation of the Chair/Sur l'invitation du président/ Na poziv predsjednika/Su invito del presidente/Pēc priekšsēdētāja uzaicinājuma/Pirmininkui pakvietus/Az elnök meghívására/ Fuq stedina tač'-Chairman/Op uitnodiging van de voorzitter/Na zaproszenie Przewodniczącego/A convite do Presidente/La invitația președintelui/ Na pozvanie predsedu/Na povabilo predsednika/Puheenjohtajan kutsusta/På ordförandens inbjudan

Pt. 4: Dr. Clair Gammage, Professor in International Commercial Law, University of Exeter; Dr. Narin Idriz, Senior researcher T.M.C. Asser Institute; Gaëlle Dusepulchre, Vice-Chair of the EU Domestic Advisory Group (DAG) for the EU-Vietnam FTA, International Federation for Human Rights (FiDH); Kamel Jendoubi, Honorary President of EuroMed Rights;

Pt. 5: Steven Ratner, Professor of Law, University of Michigan (Ann Arbor, USA) and former Member of the UN International Commission of Human Rights Experts in Ethiopia; Tadesse Kassa, Head of the Transitional Justice Working Group of Experts; Hirut Zemene, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Federal Democratic Republic of Ethiopia to the Benelux and the E.U. Institutions

Pt. 6: Anton Korynevych, Ambassador-at-large, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine; Philippe Sands KC, Professor of the Public Understanding of Law, Faculty of Laws UCL;

Pt. 7: Kak, President of Cartooning for Peace; Terry Anderson (Executive Director at Cartoonists rights)

Pt. 8: Adwoa Kufuor, Senior Human Rights Adviser to the UN Resident Coordinator in Nigeria; Marcela Szymanski, Head of EU Office, Aid to the Church in Need – ACN International; Maurice Canice Chukwu, Human Rights Researcher, Amnesty International Nigeria;

Pt. 9: Elektra Lagos, Director, International Network for Human Rights Europe (RIDHE); Anabella Sibrián, Director for Mesoamerica, Protection International; Edgard Blanco López, Nicaraguan student leader in exile; Ricardo Zeas Mendoza (Nicaraguan student in exile).

Съвет/Consejo/Rada/Rådet/Rat/Nöukogu/Συμβούλιο/Council/Conseil/Vijeće/Consiglio/Padome/Taryba/Tanács/Kunsill/Raad/Conselho/Consiliu/Svet/Neuvosto/Rådet (*)

Комисия/Comisión/Komise/Kommissionen/Kommission/Komisjon/Επιτροπή/Commission/Komisija/Commissione/Bizottság/Kummissjoni/Commissie/Komisja/Comissão/Comisie/Komisia/Komissio/Kommissionen (*)

Stalmans

Други институции и органи/Otras instituciones y organismos/Ostatní orgány a instituce/Andre institutioner og organer/Andere Organe und Einrichtungen/Muud institutsioonid ja organid/Λοιπά θεσμικά όργανα και οργανισμοί/Other institutions and bodies/Autres institutions et organes/Druge institucije i tijela/Altre istituzioni e altri organi/Citas iestādes un struktūras/Kitos institucijos ir įstaigos/Más intézmények és szervek/Istutuzjonijiet u korpi ohra/Andere instellingen en organen/Inne instytucje i organy/Outras instituições e outros órgãos/Alte instituții și organe/Iné inštitúcie a orgány/Muut toimielimet ja elimet/Andra institutioner och organ

EEAS

Chapouilly, Elstad, Garcia Carreno, Hatwell, Logofatu, Marquardt, Pop, Schmidt, Tschampa, Young

Други учасници/Otros participantes/Ostatní účastníci/Endvidere deltog/Andere Teilnehmer/Muud osalejad/Επίσης παρόντες/Other participants/Autres participants/Drugi sudionici/Altri partecipanti/Citi klātesošie/Kiti dalyviai/Más résztvevők/Partecipanti ohra/Andere aanwezigen/Inni uczestnicy/Outros participantes/Alți participanți/Ini účastnici/Drugi udeleženci/Muut osallistajat/Övriga deltagare

Секретариат на политическите групи/Secretaría de los Grupos políticos/Sekretariát politických skupin/Gruppenes sekretariat/Sekretariat der Fraktionen/Fraktsioonide sekretariaat/Γραμματεία των Πολιτικών Ομάδων/Sekretariats of political groups/Secrétariat des groupes politiques/Tajništva klubova zastupnika/Segreteria gruppi politici/Politisko grupu sekretariāts/Frakciju sekretoriai/Képviseletcsoportok titkársága/Sekretarjat gruppi poliitiçi/Fractiesecretariaten/Sekretariat Grup Politycznych/Secretariado dos grupos políticos/Secretariate grupuri politice/Sekretariát politických skupin/Sekretariat političnih skupin/Poliittisten ryhmien sihteeristö/De politiska gruppernas sekretariat	
PPE	Van der Werff
S&D	Ksiazczakova
Renew	Munoa Salaverria
Verts/ALE	Fisera
ECR	Moro Agud
ID	
The Left	Vicente Moreno
NI	

Кабинет на председателя/Gabinete del Presidente/Kancelář předsedy/Formandens Kabinet/Kabinett des Präsidenten/Presidendi kantselei/Γραφείο του Προέδρου/President's Office/Cabinet du Président/Ured predsjednika/Gabinetto del Presidente/Priekšsēdētāja kabinets/Pirmininko kabinetas/Elnöki hivatal/Kabinett tal-President/Kabinet van de Voorzitter/Gabinet Przewodniczącego/Gabinete do Presidente/Cabinet Preşedinte/Kancelária predsedu/Urad predsednika/Puhemiehen kabinetti/Talmannens kansli	
Кабинет на генералния секретар/Gabinete del Secretario General/Kancelář generálního tajemníka/Generalsekretærens Kabinet/Kabinett des Generalsekretärs/Peasekretäri büroo/Γραφείο του Γενικού Γραμματέα/Secretary-General's Office/Cabinet du secrétaire général/Ured glavnog tajnika/Gabinetto del Segretario generale/Ġeneralsekretära kabinets/Generalinio sekretoriaus kabinetas/Főtitkári hivatal/Kabinett tas-Segretarju Ġenerali/Kabinet van de secretaris-generaal/Gabinet Sekretarza Generalnego/Gabinete do Secretário-Geral/Cabinet Secretar General/Kancelária generálneho tajomníka/Urad generalnega sekretarja/Pääsihteerin kabinetti/Generalsekreterarens kansli	
Генерална дирекция/Dirección General/Generální ředitelství/Generaldirektorat/Generaldirektion/Peadirektoraat/Γενική Διεύθυνση/Directorate-General/Direction générale/Glavna uprava/Direzione generale/Ġenerāldirektorāts/Generalinis direktoratas/Főigazgatóság/Direttorat Generali/Direktoraten-generaal/Dyrekcja Generalna/Direção-Geral/Direcții Generale/Generálne riaditeľstvo/Generalni direktorat/Pääosasto/Generaldirektorat	
DG PRES DG IPOL DG EXPO DG EPRS DG COMM DG PART DG PERS DG INLO DG TRAD DG LINC DG FINS DG ITEC DG SAFE	Kaskina

<p>Правна служба/Service Jurídico/Právní služba/Juridisk Tjeneste/Juristischer Dienst/Óigústeenistus/Νομική Υπηρεσία/Legal Service/Service juridique/Pravna služba/Servizio giuridico/Juridiskais dienests/Teisės tarnyba/Jogi szolgálat/Servizz legali/Juridische Dienst/Wydział prawny/Serviço Jurídico/Serviciu Juridic/Právný servis/Oikeudellinen yksikkö/Rättstjänsten</p>
<p>Moore</p>
<p>Секретариат на комисията/Secretaría de la comisión/Sekretariát výboru/Udvalgssekretariatet/Ausschusssekretariat/Komisjoni sekretariaat/Γραμματεία της επιτροπής/Committee secretariat/Secrétariat de la commission/Tajništvo odbora/Segreteria della commissione/Komitejas sekretariāts/Komiteto sekretoriatas/A bizottság titkársága/Sekretarjat tal-kumitat/Commissiesecretariaat/Sekretariat komisji/Secretariado da comissão/Sekretariat comisie/Sekretariat odbora/Valiokunnan sihteeristö/Utskottssekretariatet</p>
<p>Rieu, Maissonny, Mondragon, Andersson, Sabak, Segui Dominguez</p>
<p>Сътрудник/Asistente/Asistent/Assistent/Assistenz/Βοηθός/Assistant/Assistente/Palīgs/Padējējas/Asszisztens/Asyistent/Pomočnik/Avustaja/Assistenten</p>
<p>Goessling-Wilcke</p>

- * (P) = Председател/Presidente/Předseda/Formand/Vorsitzender/Esimees/Πρόεδρος/Chair/Président/Predsjednik/Priekšsēdētājs/Pirmininkas/Elnök/Chairman/Voorzitter/Przewodniczący/Preşedinte/Predseda/Predsednik/Puheenjohtaja/Ordförande
- (VP) = Заместник-председател/Vicepresidente/Místopředseda/Næstformand/Stellvertretender Vorsitzender/Aseesimees/Αντιπρόεδρος/Vice-Chair/Potpredsjednik/Vice-Président/Potpredsjednik/Priekšsēdētāja vietnieks/Pirmininko pavaduotojas/Alelnök/ Vīci 'Chairman'/Ondervoorzitter/Wiceprzewodniczący/Vice-Presidente/Vicepreşedinte/Podpredseda/Podpredsednik/Varapuheenjohtaja/Vice ordförande
- (M) = Член/Miembro/Člen/Medlem/Mitglied/Parlamendiliige/Βουλευτής/Member/Membre/Član/Membro/Deputāts/Narys/Képvisező/Membru/Lid/Członek/Membro/Membru/Člen/Poslanec/Jäsen/Ledamot
- (F) = Длъжностно лице/Funcionario/Úředník/Tjenestemand/Beamter/Ametnik/Υπάλληλος/Official/Fonctionnaire/Dužnosnik/Funzionario/Ierēdnis/Pareigūnas/Tisztviselő/Ufficial/Ambtenaar/UrządNIK/Funcionário/Funçionar/Úradník/Urädnik/Virkamies/Tjänsteman